

c) da li svećenik ima vremena i potrebe, prilikom pričešćivanja, gledati na oči, nos, usta (baš u ženskog svijeta — po navođenju Grafenauera!) i isplaznuti jezik? Ja mislim, da ne!!

d) da li ćemo dozvoliti sa dlana istresti moguće mrvice Tijela, ako ne ližemo, ako ne brišemo priručnim maramicama (koje bi tada trebalo pokupiti i svećenik prati kao i purifikatorije), ili ćemo dijeliti salvete papirnate na dlan i gore Sv. Pričest, pa ih poslije paliti... ili je najprikladnije i svrsishodnije pružiti pod bradu pliticu i pristojno otvoriti usta te pristojno **pružiti** jezik i primiti, Tijelo Kristovo u poštovanju, ne kao bombon (od Vas spomenut!).

Otpadaju svi problemi, koje, u slučaju pričešćivanja na ruku, postoje, a nije ih riješio ni Ordinarij ni Vi!!

IV. Mislim, da vjernici ne traže mak na kamenu, već im je važna Sv. Pričest. Ako pak je tako, onda treba gledati, kao što i Vi naglašujete, na **dostojno** pričešćivanje, a ne na vanjsku formu. Svejedno je duši kako prima, važno je da dostojno prima i da prima Krista. Možda ima netko, a da se u tomu ne slaže?!

Josip Lončar, Mače, u. ž.

REDOVNICE — SVEĆENIČKA PASTORČAD

(Osvrt na članak Č. Čekade: »Krizu u ženskim samostanima i mi svećenici« u zadnjem broju »S. B.«)

Kod čitanja članka gospodina Čekade ne može se čovjek oteti dojmu, da pred očima pisca lebdi jedna zastarjela slika redovničkog života, koja bi se dala ovako opisati: samostan s visokom ogradom, a u njemu puno, puno redovnica »šutljivih usta i oborenih očiju« i to u pelerinama. Vrijeme provode u »adoriranju po kapelama« i klečeći pred Gospom. Nema posjeta i razgovora. Ne spominju se »ferije« ni odlasci na »svečanosti, slave, priredbe, mlade mise, godišnje odmore i pohode rodbini«. Pred visokom ogradom stoji jedan anđeo s plamenim mačem i drži stražu, da se ne bi unutra ušuljali: »skepsa prema svemu što je nadnaravno, posvjetovnjačenje, materijalizam — te tipične i simptomatične značajke današnjeg vremena i suvremene kulture — tih zaraznih bolesti«. Posebno je strogo zabranjen ulaz »vilenim vatrenjastim svećenicima i progresističkim reformatorima kršćanskog i redovničkog života« i onima, koji sestrama daju »za redovnice sasvim suviše pouke o seksualnom životu«.

Piscu su prema tome ideal samostani starog tipa, u kojima bi se sestre čuvale kao relikti prošlosti, a jedini odgovorni za njihovu budućnost bili bi svećenici.

Nekoliko primjedbi na ovakovo pisanje g. Čekade:

1. G. Čekada je poznat i po drugim svojim publicističkim radovima kao konzervativac, drugim riječima za njega je spas u ostajanju kod starog ili čak u vraćanju na staro. Dobija se dojam, da on budući da njegovo konzervativno pisanje nije našlo odjeka u drugim krugovima, traži nove »žrtve«, novu publiku i da se nada, da će ga se ovdje čuti, jer su »sestre po čitavoj svojoj tradiciji i odgoju naučene (!) da te svoje učitelje dočekuju s naj-

većim povjerenjem, da u njima gledaju auktoritet, da im, bez pogovora i rezerve vjeruju i da ih u svemu slijede.« Ne čudi nas, da ga na takvo pisanje navodi »dugogodišnje iskustvo«, ali nas čudi sljepilo za današnju situaciju. G. Čekada, mnogo se toga izmijenilo i Bogu hvala zato!

2. Pisanje g. Čekade je degradacija ženske osobe, ženskih redovničkih zajednica, svih sestara, u njegovim očima su one ništa više nego svećenička pastorčad, izručene na milost i nemilost dobrih ili loših svećenika. »Ne poduzmemo li mi svećenici ništa bit ćemo odgovorni za njihove duše i za dekadencu i propast našeg ženskog redovništva«. G. Čekada zaboravlja, da je prošlo vrijeme tutorstva muškarca nad ženom i da je nastupilo vrijeme emancipacije žene, koja je sigurno u smislu Isusova evanđelja. Žena stoji u današnjem društvu uz bok muškarcu, kako na radnom mjestu tako i u politici. Samo dva imena kao potvrda: Indira Gandhi i Golda Meir. Samo u samostanima žive sestre, prema mišljenju g. Čekade, koje ni zašto nisu sposobne, iako danas u njihovim redovima žive i rade osobe sa završenim višim školama i fakultetima, koje su sigurno u stanju odlučivati o svojoj sudbini i bez prevelike očinske brige g. Čekade.

3. Konstatacija g. Čekade da se »kod nas u bitnosti još uvijek vrše vanjski (!) redovnički propisi« nije ni malo laskava za redovničke zajednice i onda dalje »i kod nas se koncilaska reforma shvatila najviše (!) kao reforma odijela i izvršila s očitom tendencijom da napravi barem po koju koncesiju ženskoj sujeti »je bezobzirno omalovažavanje plemenitih nastojanja u većini redovničkih zajednica za obnovom u koncilskom duhu. Šteta, jer upravo ti dobronamjerni obnovitelji trebaju itekako podstreka i ohrabrenja u borbi sa mnogim predrasudama i naslagama prošlih vjekova.

4. A i svećenici, koji se bratski a ne tutorski zauzimaju za sestre, neće lako oprostiti g. Čekadi na »često se nimalo (!) ne pazi ni koga se zove za takve funkcije, ni koga se na njih šalje«, a teško je vjerovati, da će i jedan od njih otići na pouku g. Čekadi.

5. Iz pera cijenjenog g. Čekade smo očekivali nekoliko konstruktivnih prijedloga za rješavanje dosta teške situacije današnjeg redovništva, ali ne na način kako to on radi u svom članku. Ako on ostaje kod toga, ne možemo, a da mu ne spomenemo onu iz evanđelja 31. nedjelje kroz godinu: »Vežu ljudima na pleća tovare teška nenasnosna bremena, a sami ni da bi ih prstom makli.«

M. Anđelović